

Bruksela, 4 października 2024 r.
(OR. en)

13994/24

ENER 474
COMPET 981
CLIMA 332

NOTA

Od:	Prezydencja
Do:	Komitet Stałych Przedstawicieli / Rada
Dotyczy:	Zróżnicowanie hurtowych cen energii elektrycznej – Wymiana poglądów

Delegacje otrzymują w załączniku notę informacyjną prezydencji na temat zróżnicowania hurtowych cen energii elektrycznej z myślą o posiedzeniu Rady ds. TTE (Energia), które odbędzie się 15 października 2024 r.

Zróżnicowanie hurtowych cen energii elektrycznej**Kontekst i przegląd**

W ostatnich miesiącach Europa Środkowo-Wschodnia i Południowo-Wschodnia borykały się z wysokimi cenami energii elektrycznej, przy czym gwałtowny wzrost cen występował w godzinach szczytu, zwłaszcza wieczorem. Ceny te – w niektórych przypadkach przekraczające 400 EUR/MWh w lipcu i sierpniu 2024 r. – miały nieproporcjonalny wpływ na region Europy Południowo-Wschodniej, wywierając znaczną presję na jego gospodarkę i konkurencyjność.

Państwa członkowskie w tym regionie szczególnie ucierpiały, co doprowadziło do problemów związanych z konkurencyjnością, w związku z czym wzywają one do skoordynowanych działań UE w celu ustabilizowania cen i poprawy bezpieczeństwa energetycznego w regionie.

Komisja, w ścisłej współpracy z zainteresowanymi państwami członkowskimi, analizuje możliwe czynniki, które mogły doprowadzić do tej sytuacji, w tym wysokie zapotrzebowanie na energię elektryczną podczas fali upałów lub prace konserwacyjne w sieci przesyłowej i w kilku elektrowniach. Nieodpowiednia infrastruktura transgraniczna utrudnia również efektywną dystrybucję energii elektrycznej między niektórymi regionami, zwłaszcza w okresach szczytowego zapotrzebowania, co powoduje wzrost cen i nieefektywność rynku. Ponadto region Europy Południowo-Wschodniej nie jest w pełni zintegrowany z większym rynkiem energii elektrycznej UE, co może również prowadzić do znacznych różnic cenowych i utrudniać płynne transfery nadwyżki energii z innych obszarów.

Jednocześnie region boryka się z wyzwaniami związanymi z zarządzaniem energią ze źródeł odnawialnych o zmiennej wydajności ze względu na niewystarczające możliwości w zakresie magazynowania lub innych rozwiązań w zakresie elastyczności. Na przykład mniejsza moc hydroelektryczna spowodowana suszą sprawiła, że niektóre państwa członkowskie w większym stopniu uzależniły się od elektrowni węglowych i gazowych, co z kolei zwiększa koszty.

Gwałtowny wzrost cen na hurtowym rynku energii elektrycznej – zwłaszcza w Europie Środkowej i Południowo-Wschodniej – uwypukla potrzebę rozważenia ukierunkowanych środków, które mogą skutecznie przyczynić się do wzmocnienia rynku energii elektrycznej, bezpieczeństwa energetycznego i stabilności w regionie i ogólnie w Unii.

Konieczne środki

Aby sprostać tym wyzwaniom, zapewnić właściwe funkcjonowanie rynku w całej UE, lepiej zarządzać zmiennością energii ze źródeł odnawialnych i skuteczniej dostosowywać podaż do popytu, konieczne są znaczne inwestycje w połączenia międzysystemowe i elastyczność (odpowiedź na popyt, zdolność magazynowania itp.), oprócz dalszych inwestycji w infrastrukturę, przy jednoczesnym umożliwieniu ukierunkowanych dostosowań i mechanizmów solidarności w celu wsparcia państw członkowskich. Jednocześnie mogą być potrzebne środki krótkoterminowe, aby zapobiec okresom wysokich cen podczas zimy. Ważne jest zapewnienie, aby w decyzjach krajowych uwzględniano również szersze skutki regionalne. Ścisła koordynacja między operatorami systemów przesyłowych i koordynacja planowania infrastruktury mają kluczowe znaczenie dla uwolnienia pełnego potencjału regionu i stabilizacji cen.

Pytania przewodnie do dyskusji

1. Jakie dodatkowe kroki można by podjąć w celu zwiększenia fizycznych zdolności transgranicznych w celu poprawy wymiany handlowej między różnymi regionami Unii Europejskiej?
2. Czy istnieje potrzeba wzmocnienia koordynacji w celu zapewnienia, aby decyzje podejmowane na szczeblu krajowym uwzględniały ich szerszy wpływ regionalny?
3. Jakie krótko- i długoterminowe kroki są konieczne w regionie i ogólnie na wewnętrznym rynku energii w celu ułatwienia wprowadzenia elastyczności, poprawy efektywności przepływów transgranicznych oraz zwiększenia przejrzystości i dostępności danych dotyczących energii elektrycznej?